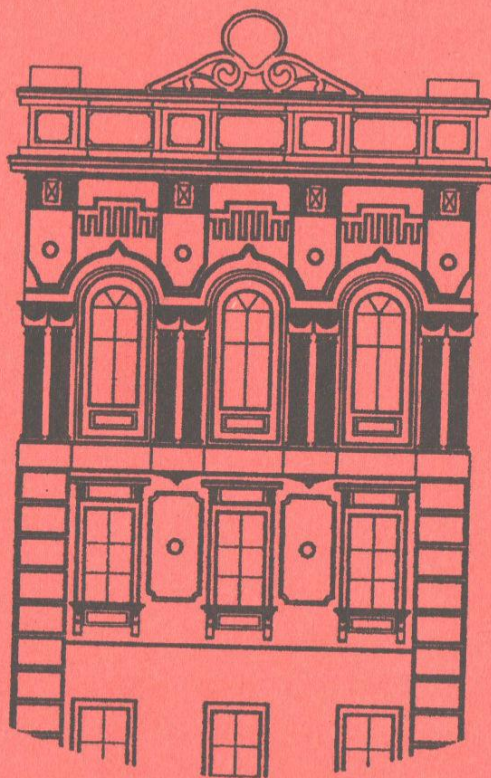

Харківська державна академія культури

*Культура
та інформаційне суспільство
XXI століття*

*Матеріали наукової конференції
молодих учених*

16-18 квітня 2003 року

ББК 71я 431
УДК 378 [002+008] (063)
К90

61

*Друкується за рішенням ученої ради
Харківської державної академії
культури (протокол №11 від 28
березня 2003 р.)*

*Редакційна колегія: професор Дяченко М В., аспірант Болдовсь- кий
В. Ю., аспірант Бескорса В. М, аспірант Булах Т. Д., аспірант
Єрхов А. В., аспірант Компанієць В. О., викладач Сицен- коС. В.,
ст. викладач Щербіна І. В. (відповідальний редактор), ст. викладач
Щербініна О. П.*

**Культура та інформаційне суспільство XXI століття:
К90 Матеріали наук. конф. молодих учених, 16-18 квіт. 2003 р. / Харк.
держ. акад. культури; Відп. ред. 1. В. Щербіна. - Х.: ХДАК,
2003.-213 с.**

ISBN 966-7352-67-6

У науковій збірці висвітлюються доробки молодих науковців (викладачів, аспірантів, студентів) у галузях суспільствознавства, культурології, мистецтвознавства, мовознавства, педагогіки, книгознавства, бібліотекознавства, бібліографознавства, документознавства, сучасних інформаційних технологій у гуманітарній сфері.

ББК 71 я 431
УДК 378 [002+008] (063)

ISBN 966-7352-67-6

© Харківська державна академія
культури, 2003

А. Прокопенко

ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛЬНОГО І ПЕДАГОГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В СИСТЕМІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Аналіз функцій освіти виявляє, що існує тісний взаємозв'язок культури і освіти. Культура є тим дидактичним об'єктом, який застосовується в процесі навчання і виховання підростаючого покоління. Отже, культуру можна визначити як передумову і результат навчання й виховання людини.

Вища освіта - це соціальний інститут, до складу якого, згідно із законом України «Про вищу освіту», входять «вищі навчальні заклади всіх форм власності, інші юридичні особи, що надають освітні послуги у галузі вищої освіти; органи, які здійснюють управління у галузі вищої освіти» [2, с. 3]. Компонентами структури системи вищої освіти є вищі навчальні заклади (університети - класичні, профільні, академії, інститути, консерваторії, коледжі, технікуми) та органи управління ними. Між компонентами існують різні зв'язки: матеріальні, духовні, інформаційні тощо. Серед головних інформаційних зв'язків називають прямі та зворотні. Завдяки наявності цих зв'язків система освіти взагалі і система вищої освіти зокрема є замкненими системами управління.

У системі управління вищою освітою мають місце два основні види управління: соціальне й педагогічне. Соціальне управління здійснює Кабінет Міністрів через систему органів виконавчої влади: проводить державну політику в галузі вищої освіти, організує розроблення та втілення відповідних програм, видає нормативно-правові акти, забезпечує контроль за виконанням законодавства про вищу освіту.

Педагогічне управління здійснюється в педагогічній системі. Вона розглядається як система управління навальною діяльністю студентів - суб'єктів освітнього процесу. Процеси навчання, виховання, соціалізації, що мають місце в педагогічній системі, розглядаються як процеси управління. Компонентами педагогічної системи є колективи педагогів і студентів, цілі, принципи, зміст навчання і виховання, методи, організаційні форми спільної діяльності. Між компонентами педагогічної системи діють прямі та зворотні зв'язки, а також зв'язки координації (горизонтальні) і субординації (вертикальні). Педагогічна система-складна система управління, її функціонування не є детермінованим. Передбачення результатів можливо на основі стохастичних залежностей. Суб'єктом педагогічного управління є викладач; суб'єктом самоуправління - студент.

Стосовно педагогічної системи соціальне управління слід розглядати як зовнішній вплив, а педагогічне - внутрішній. На нашу думку, соціальне управління має ознаки перспективності та стратегічності.